

5. Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856. Дата оновлення: 08.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.04.2025).

6. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025-2026 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 травня 2025 р. № 457-р. Дата оновлення: 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2025-r#Text> (дата звернення: 10.05.2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-598-3-22>

## THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN JURISPRUDENCE

### ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

**Tykhonova D. S.**

*Candidate of Juridical Sciences  
(Ph. D.), Associate Professor,  
Associate Professor at the Department  
of Constitutional, Administrative,  
Environmental and Labor Law  
Poltava Law Institute of Yaroslav  
Mudryi National Law University  
Poltava, Ukraine*

**Тихонова Д. С.**

*кандидат юридичних наук, доцент  
доцент кафедри конституційного,  
адміністративного,  
екологічного та трудового права  
Полтавський юридичний інститут  
Національного юридичного  
університету імені Ярослава Мудрого  
м. Полтава, Україна*

Штучний інтелект – одне з найбільших технологічних досягнень людства за останні декілька років. Технології штучного інтелекту почали стрімко вкорінюватися у повсякденному та професійному житті, а також використовуються у різноманітних галузях: у медицині, промисловості, сільському господарстві, обороні, освіті тощо [1/

Кожного дня, за даними багатьох джерел, мінімальна кількість щоденних запитів, станом на 2025 рік, до ChatGPT становить близько 2,5 мільярда, а максимальна до 3 мільярдів запитів на день. І це вражаючі цифри. Можна сказати, що останнім часом юристи стали більш позитивно ставитись до штучного інтелекту.

Використання, юристами та правниками, штучного інтелекту, на сьогодні, дає безліч нових інструментів та методів які можуть розширити можливості роботи та загалом підвищити її ефективність. Його використання відкриває нові можливості для оптимізації

законодавчих процесів, автоматизації завдань та розширення доступу до усіх сфер юридичної практики.

Не так давно, Кабінет Міністрів України своїм Розпорядженням від 2 грудня 2020 року № 1556-р схвалив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні. Де зазначено, що цією Концепцією визначаються мета, принципи та завдання розвитку технологій штучного інтелекту в Україні, як одного з пріоритетних напрямів у сфері науково-технологічних досліджень. Також відповідно до цієї Концепції, визначено законодавчий термін, штучного інтелекту (далі ШІ) – це організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань [2]/

Використання штучного інтелекту має достатньо переваг, таких як: 1) *економія часу та ресурсів* – це полегшує пошуки, пришвидшує процеси збору та аналізу необхідної інформації; 2) *підвищення точності та зменшення хибних вчинків* – це допомога пошуку серед даних відповідних юридичних практик чинного чи міжнародного законодавства; 3) *забезпечення доступу до правової інформації ширшому колу громадян* – це повна реалізація конституційного права кожної людини в отриманні, використанні, зберіганні та поширенні інформації; 4) *зменшення витрат на юридичні послуги* – це зручний процес оптимізації фінансових ресурсів, завдяки впровадженню інноваційних технологій; 5) *підвищення прозорості процедур та відкритості доступу до інформації* – це повне забезпечення доступу громадян до інформації, це формує та покращує довіру між громадянином та державою; та 6) *можливість юристам зосередитись на інших стратегічних завданнях* – це про звільнення часу у юристів та науковців для більш складних робіт та досліджень.

Однак є така думка, що інструменти ШІ не зможуть повністю замінити, наприклад, юридичні консультації або автоматизувати документи в судовому процесі. Більшість правників визнають роль ШІ в процесі підготовки юридичних документів, в тлумаченні термінів, але усвідомлюють, що інструменти ШІ не можуть виконати весь цей процес без спеціальних практичних навичок та компетенції. Тому правники наголошують на коректному вмінні працювати зі ШІ поєднуючи чинне законодавство та практику. ШІ може розглядатись, як допомога юристам та науковцям, а не як таке, що ШІ повністю бере всю роботу та завдання на себе.

Отже, з вищезазначеного, можна зробити висновок, що запровадження штучного інтелекту змінило наше повсякденне життя, якщо раніше, щоб знайти конкретну інформацію, юристам треба було йти до фізичних бібліотек та архівів, а вже сьогодні, завдяки еволюції штучного інтелекту, багато видів діяльності, тепер виконуються за допомогою штучного інтелекту. На даний момент ШІ може виконувати різні види діяльності, допомагаючи юристам, а аналізі юридичних документів, пояснення термінів, складання документів, передбачення юридичних наслідків тощо. Проте, яким би потужним та сучасним не був ШІ, до нього все одно треба ставитись з обережністю, бо в нашій державі діють положення захисту персональних даних, захист конфіденційної інформації, обмежений доступ до баз даних, професійна етика та інше, це і буде стримувати повне застосування ШІ в юриспруденції. Також, малоймовірно, ШІ повністю замінить юристів та правників, бо компетентність, відповідальність, індивідуальний підхід до кожної справи, комунікативні навички, прийняття рішення – це завжди залишиться за людиною.

#### Література:

1. Чижов Д. А. Штучний інтелект та його місце в правовій науці. *International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy*, 4(3), 24–33. URL: <https://doi.org/10.46299/j.isjpp.20250403.03> (дата звернення: 19.08.2025).
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні» від 02.12.2020 р. № 1556-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 19.08.2025).